

LIBERAL

UNGDOM

#2009:2

SPAKUR
– MER POESI
ÄN BLINGBLING

MÖT NÄSTA FO

RÄDDA VÄRLDEN
PÅ SEMESTERN

TYSTAD OPPOSITION

DEMOKRATINS GLOBALA BACKLASH

Frihetens pris

Min vän M hade just fått inkallelseordern. Efter en vända i Afghanistan och två i Irak var det dags att åka tillbaka till sanden, skräcken och ledan.

›Vet du vad frihet är?‹ frågar han mig, men avbryter när jag börjar svara med ett resonemang om frihet som filosofiskt och politiskt begrepp. Det är inte en akademisk diskussion han är intresserad av.

›Jag trodde också att jag visste vad frihet var, jag var så säker att jag var beredd att slåss för den. Men Irak ändrade allt. Kan man befria ett land som inte vill befrias?‹

Friheten är inte gratis, säger jag. Vi i den fria världen har ett ansvar gentemot dem som förtrycks av maktthungriga despoter som Saddam. Det går inte att bomba fram demokrati, men det går att jaga ut en

Jag befriar förtryckta länder, oavsett vad de tycker om saken.«

diktator. Ni har halva jobbet framför er.

Han drar fram en guldkedja som han haft under t-shirten. Han bär den alltid med sig, för när de klarat sig levande ur Irak första gången köpte hela gruppen varsin, som minne. Då var de elva stycken som firade muck med Carlsberg, men nu fyra år senare är de bara två kvar. Alla andra är döda. Kaptenen som tog hand om honom när han som skitskraj artonåring skickades ut första gången dog i hans armar i Afghanistan. ›Var stark, ge inte upp, och hälsa min fru att jag älskar henne‹. Hans sista ord, som hämtade ur en sliten actionfilm, fylls med känsla när M återger dem.

›Han var en hjälte‹ säger M. Vill du bli en hjälte? frågar jag. Du med dina purple hearts och din ökenuniform, är det inte därför du gör det? ›Jag vill inte bli en hjälte. Jag vill bara överleva. Jag befriar förtryckta länder, oavsett vad de tycker om saken. Det är allt jag kan.‹

Jag hoppas att han lyckas, min amerikanske soldat någonstans i Irak. För oavsett vad han säger, är jag säker på att han gör det rätta.

I detta nummer skriver vi om demokratins backlash. Vi undersöker demokratiörelser i Iran, situationen i Singapore och sätter fokus på framstegen i Malawi. Dessutom får du tips om hur du kan förbättra världen under semestern.

Glad sommar!

Linda Nordlund,
redaktör

Vilket land vore värst att bo i?

FOLKET:

Britt Engström,
gymnasielärare, Gävle

– Darfur-området i Sudan. Där kan man inte känna någon fysisk säkerhet alls. Man vet inte om man kommer kunna skaffa mat till sin familj varje dag. Även om det blir fred kan det dröja väldigt lång tid innan levnadsvillkoren blir drägliga.

Karli Valenzuela, 18 år,
Horn Lake, Mississippi

– Jag tycker inte man kan avfärda ett land utifrån dess rykte utan måste besöka det först.

Sandra Mohlin,
studerande, Arvika

– Zimbabwe. Det är så fattigt och korrumperat. Man skulle inte kunna gå till mataffären och vara säker på att kunna köpa mat, utan måste istället förlita sig på egen odling eller personliga kontakter som odlar mat och som man kan handla av.

FRIDA:

Sista frågorna till Frida

Vad är det viktigaste du åstadkommit i LUF?

Att flyktingfrågan – som tidigare kidnappats av vänstern – och fri invandring identifieras med LUF. I och med de senaste integrations- och flyktingrapporterna ger vi också för första gången konstruktiva förslag på hur fri invandring skulle fungera. Sakfrågemässigt är jag väldigt nöjd med min insats för gömda barns rätt till skolgång.

Är det något du känner att du velat göra, men inte hann med?

Jag hade velat ha en sorsatsning på ungdomspsykiatrien istället för den lilla kampanjen det nu blev. Jag missar när EU:s gemensamma asylpolitik formas under svenska EU-ordförandeskapet. Jag har massa kul kampanjidéer och aktivism som aldrig hanns med... Men man ska ha en exitplan och LUF förtjänar en ordförande som alltid är på topp.

Bästa rådet till din efterträdare?

Fråga dig alltid: Varför vill jag beröra? Följ passionen. Och: Släpp inte integritetsfrågorna!

Frida Johansson Metso,
Förbundsordförande

Innehåll

4 Notiser

5 Krönika: Minoriteternas hopp

6 Debatt

Erik Scheller efterlyser ekonomisk realism i handlingsprogrammet. Carl Nettelblad vill se förändringar i föräldraförsäkringen.

8 Demokratins backlash

Världen behöver fler orangea revolutioner

De auktoritära regimerna mobiliserar.

Irans vägval

Världens viktigaste presidentval.

Sorgebarnet Singapore

Hög standard, men få rättigheter.

Gryning i Malawi

Demokratin spirar i det subtropiska klimatet.

Rädda världen på semestern

LU guidar till demokratiturismen.

Trygg eller fri?

Emma Söderberg Majanen tittar närmre på trygghetens pris.

16 Mackmyra Whisky

En svensk framgångssaga.

19 Vem blir nästa ordförande?

Träffa Adam Cwejman och Lars-Johan Edström.

20 Listan: Aktuellt politiskt lexikon

Jakob Nyström listar vårens mest populära uttryck i det politiska nyspråket.

21 Kultur: Det sprakar om Spakur

Rapparen som föredrar poesi framför blingbling.

Recensioner

Revolutionary Road och Vems Islam

23 Spaning och kalendarium

Rapport från LUF-landet.

Redaktionen

Mejla oss på: liberal.ungdom@liberal.se

Redaktör:
Linda Nordlund

Skribent:
Jakob Nyström

Skribent:
Jimmi Jonsson

Skribent: Emma
Söderberg Majanen

Skribent:
Joakim Rönnbäck

Ansvarig utgivare Isak Bergdahl **Grafisk form** August Ekman Öhrn **Layout** Linda Nordlund och August Ekman Öhrn
Omslag Kenny Corbin **Tryck** Tabergs Tryckeri, 2009 **Övriga medarbetare** Majed Safaee

NOTISER

Inte rätt metod

Att det inte går att bekämpa odemokratiska idéer med odemokratiska metoder borde vara en självklarhet. Ändå är det var Europaparlamentet försöker göra. Fram till nyligen var det tänkt att den äldste ledamoten skulle öppna parlamentet efter valet i juni – men eftersom den äldste ledamoten är Jean-Marie Le Pen har den regeln nu ändrats. Att Jean-Marie Le Pen är en främlingsfientlig extremist – bland annat med förringande av Förintelsen på dagordningen – är odiskutabelt. Men det sätt på vilket Europaparlamentet vill stoppa honom, innebär endast att Le Pen kan ta på sig rollen som offer för det politiska etablissemangen. Vilket han nog inte är alltför missnöjd med.

ESM

Mauderna tider!

Efter stämman i Örebro har Centerpartiet tagit ett par rejäla kliv framåt. Partiet ställde sig på småföretagarnas sida när man röstade för en uppluckring av LAS, lagen om anställningsskydd, vilket ger möjlighet att kringgå turordningsreglerna i proportion till företagets storlek. På skolområdet ställde man sig bakom att spetsklasser ska kunna införas redan i grundskolan. Dessutom körde ombuden över sin egen riksdagsgrupp när man röstade för papperslösas rätt till vård. Ingen

människa ska nekas vård bara för att man flytt till Sverige för att skapa en bättre framtid för sig och sin familj, och ingen läkare ska tvingas säga nej till en patient i ett system som bygger på allas rätt till vård oavsett ekonomisk situation. Det är bara att applådera Centerpartiets utveckling, och stilla undra om kanske ombuden låtit sig inspireras av Liberala ungdomsförbundets handlingsprogram?

LN

Se det som en campingsemester«

Silvio Berlusconi ger begreppet att tänka positivt en ny innebörd, då han uppmanar de italienare vars hus inte längre finns på grund av en jordbävning att tänka på att de minsann får tid att campa istället.

Så mycket kostar upprustningen av Storkyrkan inför det av statstelevisionen direktsända bröllopet för arvtagerskan i ätten Bernadotte. Att skattepengarna flyger iväg i ett evenemang som allt mer börjar anta proportionerna i MTV:s bratprogram

my super sweet 16 svider i liberala ögon. Att pengarna dessutom används till att upprusta ett religiöst samfunds lokaler tio år efter statskyrkans formella avskaffande bränner som upphettad saltsyra.

JR

I TV-sofforna går de socialdemokratiska sedelpressarna för högtryck.»

Anders Borg i budgetdebatten

Dags att spräcka myten

Mödomshinnan existerar inte. Det har varit ett känt faktum ett bra tag. Men som vi vet har inte alla förstått och accepterat detta, utan denna omtalade »hinna« utgör fortfarande en symbol för hedersförtryck och sjuklig oskuldskydd.

Det går ofta inflation i ordbyten. Men i det här fallet är det bra att man

uppfunnit ett nytt ord. Måhända låter inte slidkrans så roligt, men å andra sidan: hur ordet ligger på tungan är i sammanhanget ett ganska oväsentligt problem. Huvudsaken är att mödomshinnan inte borde existera på papper, lika lite som den existerar i verkligheten.

JN

FOTO: MATTIAS OLSSON

Allt rött blir blått

Fanorna vajar, socialdemokrati åt alla. Klasskampen går vidare och första maj var naturligtvis även i år dess högtidliga kulmen. I mediernas rapportering talades det hela dagen om den kris arbetarrörelsen befinner sig i. Frågan jag i all stillsamhet skulle vilja ställa är vilken kris de talar om. Det kanske, hisnande tanke, är högst naturligt att

socialdemokraterna på 2000-talet är ett parti som, liksom alla andra partier, inte kan räkna med att prenumerera på regeringsmakten. Vi lever trots allt i en tid då de stackars proletärerna inte längre strejkar för att de inte har rätt till semester, utan för att de endast tjänar trettio tusen i månaden.

ESM

KRÖNIKA

Minoriteternas hopp

EU har gjort mycket gott för oss européer, framförallt om man ser till det materiella. Samarbetet har, trots sina brister, spridit välstånd till Europas folk.

Som med allt annat här i livet finns det utrymme för förbättringar, lite mer frihandel och skrotat jordbruksstöd är sådant som länge stått högt på liberallers önskelista. Men valet till Europaparlamentet den

Jimmi Jonsson

7 juni har lämnat nog med utrymme i debatten för de områden där förbättringar vore önskvärda, så den här krönikan kommer istället handla om ett område där EU lyckats.

Situationen för hbt-personer i Europa har väl aldrig varit så god som nu. Jag menar inte att målen är

Situationen för hbt-personer i Europa har väl aldrig varit så god som nu.

nådda, än finns det saker att göra, men EU:s krav på ansökarländerna vad gäller minoriteters rättigheter har inneburit en starkt förbättrad rättslig situation för alla oss som är lite homo eller bi (för dessvärre är det så att även i Europa glöms transfrågorna bort, precis som här hemma).

Ett antal europeiska länder har nu lagstiftning som jämställer vår kärlek med de heterosexuella, och flera andra har lagar som ger sammanboende personer av samma kön olika grad av rättsligt skydd. Länder som strävar mot EU-medlemskap ligger i startgroparna bland annat gällande diskrimineringslagstiftningen. Ett gott exempel är Serbien som för 10–15 år sedan knappast möttes av ett varmt leende på släktmiddagarna i den europeiska familjen. Numera strävsamma européer med medlemskapet i sikte. Turkiet tar väldigt små, men väldigt viktiga steg när en domstol i Istanbul ogiltigförklarade ett tidigare beslut där en hbt-organisation i staden skulle upplösas med tvång av obegripliga homofoba skäl.

Så visst, även om man blir lite nedstämd när man ser politiker tävla i inskränka vår integritet så förtjänar EU credd för allt gott det gjort för oss som inte lever i den kristdemokratiska drömmen.

Jimmi Jonsson

Vreden över förslösade skattepengar

FOTO: KEVIN DOOLEY

» Min uppskattning är att det föreslagna handlingsprogrammet sammanlagt föreslår ofinansierade utgiftsökningar och skattesänkningar på 137 miljarder.«

Liberala ungdomsförbundet måste alltid utmana. Vi ska söka svaren på de frågor ungdomar ställer i sin vardag, och vi ska inte vila förrän deras problem och våra gemensamma lösningar uppmärksammas och förverkligas genom den politik Folkpartiet för. Vårt moderpartis tilltro till vår politik är avgörande för att vårt uppdrag ska lyckas. Vår makt ligger i att lyssnas till.

Mot denna bakgrund är det allvarligt att vi inte är inbjudna när Folkpartiet formar framtidens politik. I ingen av de sju arbetsgrupper som nu arbetar med att ta fram nya idéer till höstens landmöte och 2010 års val finns Liberala ungdomsförbundet representerat. Detta är inget annat än en misstroendeförklaring från vårt moderparti. Ska detta förändras och ska vi få sitta med vid bordet nästa gång måste vi investera i vår trovärdighet. Detta är ett arbete där många processer måste löpa parallellt. Det handlar exempelvis om driva verklighetsnära frågor. Att under ett halvår lägga all vår kraft på en OS-bojkott alla visste ej skulle bli av är inte ett exempel på detta. Ett annat sätt att öka trovärdighet är att vi själva blir tydligare med vad vi vill och vad vi

prioriterar. Den som alltid skriker efter mer möts till slut av döva öron. Det handlingsprogram vi i augusti antar måste bygga på denna insikt.

Jag har på punkt efter punkt uppskattat vad revideringsgruppens förslag till handlingsprogram skulle kosta att genomföra. I merparten av fallen måste punkterna tolkas och preciseras för att några siffror ens ska kunna ta form. Siffrorna som presenteras är därmed subjektiva bedömningar och felmarginalen är stor, trots det ger de en fingervisning av riktningen på den politik vi för. Min uppskattning är att det föreslagna handlingsprogrammet sammanlagt föreslår ofinansierade utgiftsökningar och skattesänkningar på 137 miljarder. Merparten av dessa härrör från en fördubbling i bistånd, krav på en inkomstskatt med konstant marginaleffekt och höjda tak i socialförsäkringssystemen. Kultur och EU är de enda politikområdena där våra förslag inte skulle innebära en kraftig försämring av finanserna i stat, kommun och landsting. Liberala ungdomsförbundet ansluter sig därmed till underskottsfalangen i svensk politik.

Det är självfallet så att vårt handlingsprogram inte behöver vara i budgetbalans eller visa ett överskott över en konjunkturcykel. Det är varken rollen för ett handlingsprogram eller för ett ungdomsförbund. Det innebär dock inte att beräkningar som dessa är meningslösa. När vår kommande ordförande ringer upp Erik Ullenhag för att lyfta våra frågor ska han veta att våra åsikter inte utgör ett luftslott, utan att vi är ett trovärdigt språkrör för en generation av liberala ungdomar. 137 miljarder i ofinansierade utgiftsökningar och skattesänkningar bidrar inte till den bilden. I Nässjö måste vi alla ta ansvar för att prioritera hårdare.

Erik Scheller, LUF Storstockholm

Mamma, pappa, staten?

Liberala ungdomsförbundet har länge förordat att ersättningen för att ta hand om små barn respektive vara hemma när äldre barn är sjuka skall individualiseras, i meningen att varje förälder skall ha rätt till halva tiden, som idag, men utan någon möjlighet att överlåta dagar, vilket man idag kan förutom två månader vardera (»pappamånaderna«).

Detta kan motiveras på flera sätt, men det avgörande är normalt att det stora uttaget av föräldraförsäkring bland kvinnor bidrar till förväntningar om frånvaro från arbetslivet i samband med graviditet och barn för kvinnor, men inte för män. Det ger strukturella effekter på arbetsmarknaden för alla kvinnor, före, under och efter den tid då man vanligtvis skaffar barn. Dessutom kan män som vill ta ut sin del ifrågasättas eller till och med förlöjligas.

Jag föreslår en frihetsreform som behåller många fördelar med den individualiserade formen, men ger större frihet till vårdnadshavarna och tydligare även bidrar till att luckra upp kärnfamiljsnormen kring barn.

Antalet vårdnadshavare till ett barn bör kunna vara 1, 2 eller flera. Detta är en naturlig följd av vår åsikt om att staten inte skall lägga sig i personers förhållanden. Alla vårdnadshavare skall anses lika ansvariga – alla har lika rätt till barnet och samma skyldighet att ta hand om det till fullo.

För det som idag kallas föräldraförsäkringen innebär det här att tiden delas lika mellan registrerade vårdnadshavare. Däremot skall tiden gå att överlåta till vem som helst som vårdnadshavarna gemensamt godkänner; en nära vän till familjen, en släkting eller någon som bor tillsammans med vårdnadshavarna, till exempel. Fördelar för barnet är det kan få en nära kontakt till fler personer, och att fler personer, som själva vill ha det, får en nära kontakt med barnet. Detta kan bara vara positivt.

Den fria rätten att överlåta skulle kunna missbrukas. Det skulle kunna vara möjligt att överlåta sin föräldrapenning till någon som har mycket högre inkomst enbart som ett sätt att få ut pengar från staten. Dessutom skulle dagens struktur, med ett skevt uttag för de flesta föräldrar, kunna kvarstå.

Lösningen är dels att bara betala ut ersättning baserad på den lägre inkomsten av överlåtare och

Om denna reform genomfördes och utnyttjades skulle alltså den »rationella« diskrimineringen av kvinnor på grund av »barnrisken« få ännu mindre grund än med en individualiserad försäkring»

FOTO: KEVIN N. MURPHY

mottagare. Dessutom sänks ersättningen kraftigt, till kanske 30–40 % av inkomsten, eller ännu mindre, om man överlåter många månader. Det är okej att mamma tar 5 månader, pappa 5 och farfar och farmor delar på 3. Det är inte okej och staten sänker ersättningen tydligt om mamma 1 tar 11 och mamma 2 tar 2, eller om mamma försöker ta 13 och pappa 0.

Om man tittar på det första exemplet blir en sak till tydlig. Den födande kvinnans frånvaro från arbetsmarknaden blir kortare än om hon bara delat tiden jämnt med pappan. Om denna reform genomfördes och utnyttjades skulle alltså den »rationella« diskrimineringen av kvinnor på grund av »barnrisken« få ännu mindre grund än med en individualiserad försäkring.

Carl Nettelblad, förbundsstyrelseledamot LUF

Världen behöver fler orangea revolutioner

I början av 2000-talet vann demokratin terräng när rosenrevolutionärer fick korrupta regimer att falla i det som en gång var Sovjet. Men samtidigt som de orangea fanorna vajade över Ukraina, skärpte de auktoritära regimerna runt om i världen kontrollen. De senaste åren har friheten drabbats av en global backlash.

För första gången på över femton år har friheten i världen minskat i tre år i rad. Det är ett trendbrott, men om det visar att den tredje demokratiseringsvågen har nått sitt slut är för tidigt att säga, säger Balint Molnar, vice VD för Freedom House i Europa.

Teorin om att demokratiseringsprocesser går i vågor, följda av motvågor, kommer från den amerikanske statsvetaren Samuel Huntington. Den första vågen svepte över västvärlden med industrialiseringen, den andra kom efter andra världskriget och den tredje har vi ridit på sedan 1974. Det jag talade med Balint Molnar om är om den nu har ebbat ut, och vi istället kan vänta oss en motvåg – en global tsunami av repression och förtryck. Tecknen finns där.

Över hela världen reagerar auktoritära regimer våldsamt mot demokratiska krafter, mot internationella organisationer som stödjer demokrati och mot själva idén om demokrati. I de mest aggressiva antidemokratiska staterna – Iran, Ryssland, Zimbabwe och Venezuela – försvårades situationen för opposition och civilsamhälle ytterligare under förra året.

Ryssland fortsatte i auktoritär riktning. Även om Putin trätt tillbaka från presidentposten i enlighet med konstitutionen, är han fortfarande den starkaste kraften i rysk politik. Aggressionen mot Georgien i augusti visade att man inte släppt tanken på den ryska intressfären, och Rysslands agerande har gett upphov till snöbollseffekter i hela närområdet: Armenien, Azerbajdzjan, Kirgizistan, Moldavien och Georgien har alla dragits med utför. I Armenien präglades presidentvalet av hårdare tag mot oppositionen och våld mot demonstranter. I Azerbajdzjan bojkottades valet av

oppositionen efter att president Ilham Aliyev lagt fram förslag om att ta bort begränsningen av hur många perioder en president får sitta. Georgien, som var det lysande exemplet efter Rosenrevolutionen, går in i en demokratisk skymning när president Saakashvilis regim uppvisar fler och fler auktoritära drag.

Detta visar hur klyftan mellan de före detta Sovjetstater som tagit steget in i EU och de som blev kvar utanför växer. EU har använt sin mjuka makt för att få de nya medlemsstaterna att uppfylla Köpenhamnskriterierna med krav på demokratiska reformer och respekt för mänskliga rättigheter, och strategin har lyckats. Men när unionen drabbats av »enlargement fatigue« och dess ledande företrädare plockar inrikespolitiska poäng på att skjuta all fortsatt utvidgning på framtiden räcker den mjuka makten inte för att hålla de nya staterna i Öst på rätt kurs. I den årliga ranking som Freedom House presenterar får de före detta Sovjetrepublikerna (undantaget de baltiska länderna) sämre resultat än Afrika söder om Sahara när det gäller politiska och medborgerliga rättigheter, yttrandefrihet och rättssäkerhet.

Jämförelsen visar tydligt hur alarmerande situationen är – för Afrika söder om Sahara är en region som på senare tid präglats av militärkupper, etniska konflikter och våldsamma försök att underkiva civilsamhället. Den nyblivna demokratin Mauretanien föll tillbaka till diktatur när militären fördrev den demokratiskt valda regeringen och införde stränga restriktioner för att kväsa den fria pressen. Som om skenande inflation inte räckte har Zimbabwe efter de regeringsstyrda milisgruppernas kampanj av politiskt motiverat våld under presidentvalet sjunkit djupare ned i desperation. Den nya regeringen har inte lyckats vända

utvecklingen på det sätt som befolkningen hoppades, med fortsatta oroligheter som följd. Landet är en hårsman ifrån att vara en »failed state«. Men det finns hopp för regionen – i Angola har man hållit godkända val, trots en historia av inbördeskrig.

Om all makt ska utgå ifrån folket, måste folket vilja det. Det går inte att tvinga på ett land demokrati, men vi kan stödja demokratiåtgärderna i de auktoritära staterna. De senaste åren har dock många auktoritära regimer blivit skickliga på att strypa kontakterna mellan

oppositionen och omvärlden. De nya metoderna är mer sofistikerade och mindre uppenbart brutala, men de visar likafullt på att man inte skyr några medel för att behålla kontrollen. Den demokratiska världen måste övervaka alla övertramp, och sätta tyngd bakom orden om universella mänskliga rättigheter. De senaste tre årens demokratiska backlash var första utslaget på seismografen, ska den tredje motvågen kunna undvikas måste vi agera nu. Världen behöver fler orangea revolutioner.

Linda Nordlund

Irans vägval

Den 7:e juni är det val till Europaparlamentet. Det är förvisso ett viktigt och fantastiskt val där våra röster kan påverka vilken väg en hel kontinent ska gå. Men det finns ett val som är långt viktigare för världens säkerhet och den globala ekonomin – presidentvalet den 12:e juni, skriver Majed Safaee.

Visserligen tillhör det den iranska genitiken att övervärdera Irans betydelse i världen men man bör också komma ihåg att Iran är en regional stormakt i världens mest instabila områden. Iran tillhör nu också Europas bakgård – med ett eventuellt turkiskt EU-medlemskap får EU direkta gränser mot Iran.

Jag vill också hävda att Iran idag utgör det största hotet mot den globala säkerheten och världsekonomin. Det är ingen hemlighet att regimen i Iran beväpnar och finansierar terroristorganisationer såsom Hizbollah i Libanon, Hamas i Gaza men också en rad mindre shiitiska terroristorganisationer runtom i regionen. Samtidigt är Iran världens fjärde största oljeproducent och det land där närmare 40 % av världens olja passerar igenom (Hormuzsundet). Iran kan alltså över en natt strypa oljetillgången till resten av världen från stora delar av Mellanöstern. Samtidigt som Iran trots 30 års sanktioner har en välmotiverad och välbeväpnad militärstruktur.

Ahmadinejad har på många sätt varit en katastrofal president även med iranska mått räknat. Landets ekonomi är i spillror med hög inflation och arbetslöshet, samtidigt som Ahmadinejad på kort tid återigen förvandlat Iran till en internationell paria med sin krigsretorik, ifrågasättande av förintelsen och oförsonliga inställning till förhandlingar om landets atomprogram. Situationen har urartat så pass att rykten om israeliska anfall mot landets atomprogram nu anses vara en fråga om när och var, och inte om.

Många påstår att det inte spelar någon roll vem som är president i Iran eftersom landets högst komplicerade styrelseskick ger en stor del av makten till den icke-folkvalde »andlige ledaren«. Jag hävdar att det är en helt felaktig slutsats – det är bara att jämföra Ahmadinejads tid som president med hans företrädare Khatami. Under Khatami tilläts en mer kritisk opinion, den kritiska journalistiken växte och det var inte en slump att de häftiga regimkritiska demonstrationerna ägde rum då (studentupproren). Det spelar i

FOTO: SHARHAM SHARIF

allra högsta grad roll vem presidenten utnämner som chef för inrikesministeriet – en reformist eller fundamentalistisk islamist.

Chansen att ett land med Irans storlekt skulle demokratiseras genom en folklig resning och revolution är i det närmaste obefintlig. Istället måste förändringen komma inifrån. Med en reformist som president som fokuserar mer på att stärka landets ekonomi än hålla svavelosande tal mot Israel, kan medelklassen i Iran växa, det civila samhället vitaliseras och oppositionen stärkas.

I boken »Modernizations, Cultural Change, and Democracy« skriver forskarna Ronald Inglehart och Christian Welzel om att demokratiska institutioner inte är lätta att skapa utan måste byggas upp från grunden. Efter att ha forskat och studerat demokratiseringsprocesser runt om i världen fastslår de att det är modernisering och ekonomisk utveckling som är motorn bakom demokratiseringsprocesser.

I sin bok nämner de Iran som ett av de länder som ligger närmast gränsen för att en demokratiseringsprocess skall kunna starta – där befolkningen kulturellt är redo för en demokratiseringsprocess men att den ekonomiska utvecklingen uteblivit. För det behöver Iran en ny president.

Majed Safaee

I konstitutionen anges att Singapore är en parlamentarisk demokrati. Att det endast är ord på ett papper, är lätt att konstatera. Alltsedan 1959 har Folkets aktionsparti (PAP) styrt enväldigt, och valsystemets utformning har möjliggjort en mycket stark maktkoncentration till regeringspartiet. De två senaste presidentsvalen ställdes in eftersom endast en lämplig kandidat kunde hittas, och kontrollen av oppositionen är mycket omfattande. Många oppositionsledare åtalas för förtal, och domstolarnas oberoende är som så mycket annat i Singapores konstitution endast verklighet i teorin. Oppositionsledare stämda för förtal döms ofta till så höga skadestånd att de riskerar personlig konkurs, och därmed att förlora sin parlamentsplats. Förutom rättsväsendet kontrollerar PAP såväl transportsystemet och bostadsmarknaden som massmedia. Medierna domineras totalt av stora bolag lojala mot regeringen, och inslag som anses ha politiskt, kulturellt eller religiöst känsligt innehåll tolereras inte.

Det brukar heta att ekonomisk tillväxt och bättre levnadsstandard leder till ökade krav på demokratiska reformer. Fallet Singapore visar att det inte alltid är så enkelt.

Samtidigt som den stora maktkoncentrationen till regeringen och förtrycket av oppositionella skapar en rädsla för att delta i politiken bland medborgarna, gör den höga levnadsstandarden, låga arbetslösheten och den ekonomiska tillväxten att många finner skäl att ändå vara nöjda med PAP:s styre. Den som inte stöter sig med regimen lever i de flesta fall ett ekonomiskt sett gott liv, och medvetenheten om politiska rättigheter är mycket liten. Oppositionen är splittrad, några starka människorättsorganisationer finns inte och försöken till regimkritiska inslag i medierna är få. Samtidigt har de internationella kraven på demokratiska reformer i Singapore varit mycket svaga, då den ekonomiska tillväxten och den polerade ytan dominerat bilden av landet.

Men det finns hopp. Bland Singapores unga medborgare kan man skönja en ökad vilja till förändring, och det tredje största oppositionspartiet (SDP) samarbetar med demokratiska partier i andra länder. Men för att kunna stå upp mot regimen är oppositionen beroende av större internationellt erkännande, och det ekonomiska välståndet får inte, vilket ofta varit fallet, överskugga förtrycket och bristen på demokrati. Ett demokratiskt Singapore skulle inte bara vara värdefullt för dess medborgare. I egenskap av förebild för andra auktoritära stater när det gäller ekonomisk tillväxt, skulle ett fritt Singapore kunna bli en förebild även när det gäller demokrati.

Emma Söderberg Majanen

FOTO: JAKE JI

Sorgebarnet Singapore

Kapitalismen ska befria världen, sägs det. En fri marknad banar väg för krav på andra friheter. Men exemplet Singapore visar att en hög levnadsstandard inte behöver vara lika med ett demokratiskt styre. Istället har landet blivit en förebild för andra diktaturer som siktar högt. Är detta undantaget som bekräftar regeln, eller finns det hopp för Singapore?

Gryning i Malawi

Få svenskar vet mycket om det lilla landet Malawi i södra Afrika. Möjligen har man läst om Madonnas adoption. Den riktigt påläste vet kanske också att Malawi är landet där en excentrisk diktator förbjöd bärandet av shorts trots det tropiska klimatet. Men för den vetgirige finns det mycket mer.

Samme diktator valde att lägga en överväldigande del av den obefintliga statsbudgeten på det enorma skrytbygget Kamuzu Academy. Föga förvånande döpt efter honom själv Hastings Kamuzu Banda »President på livstid«. Tanken med bygget var att skapa ett Eton för södra Afrika. Genom att ge landets duktigaste elever en internationellt gångbar utbildning hoppades man kunna skapa inhemska specialister som kunde lyfta landets ekonomi. Med tiden har skolan dock utvecklats allt mer till en ideologisk korvstoppningsfabrik där barn till höga dignitärer ägnar en stor del av sin studietid åt narkotika och kamratuppföstran.

Att samma människor som kämpade för att uppnå självständighet från kolonialmakten sedan själva kom att bli de som administrerade en förtryckarstat är tyvärr inte unikt för Malawi. Enpartisystemet som var tänkt att skapa enighet och styrka ledde till ett system där all post öppnades, alla telefonsamtal avlyssnades och alla tidningar censurerades. Malawi blev snart känt som »landet där tystnad råder«.

Bandas regim utmärkte sig även utrikespolitiskt genom att vara en av få afrikanska regeringar som uppehöll diplomatiska relationer med Sydafrika under apartheidtiden. På hemmafronten skapade man sin egen form av apartheid genom att tvinga medborgare med indiskt påbrå att flytta till speciella zoner samt förfölja religiösa minoriteter.

Efter många år lyckades slutligen den inhemska demokratiörelsen uppbackad av kyrkan skapa ett tillräckligt starkt tryck för att tvinga fram en folkomröstning om införandet av flerpartisystem. Efter ett starkt ja hölls Malawis första val i Maj 1994. Valet kom att bli en stor framgång för oppositionen och maktskiftet var ett faktum. Kamuzu Banda sattes i husarrest åtalad för en rad allvarliga brott. Han frikändes dock på alla punkter och tog med sin familj och en betydande förmögenhet till Sydafrika där han avled tre år senare. Det går att anta att det ledde till en viss bitterhet hos befolkningen när samme man som förbjöd utförandet av den inhemska valutan Kwacha ur landet själv satt in stora summor pengar skattebetalarna aldrig kommer att få se igen på utländska bankkonton.

Synen på enpartitiden är däremot långt ifrån enbart negativ. Kamuzu Banda ses som en symbol för frigörelsen från England och än idag råder det en stor personkult runt den förre diktatorn även om det numera inte är lag på att alla arbetsplatser skall ha hans porträtt synligt upphängt. Efter hans död fördes kroppen tillbaka till Malawi där den under högtidliga former lades till vila i ett pompigt mausoleum.

Trots att den folkvalda regeringen inte lyckades fälla Banda så lyckades den ta krafttag mot korruptionen. Det nya flerpartisystemet kom även att radikalt stärka demokratin i landet. Under nittioalet växer Malawi explosionsartat i samtliga stora mätningar på området.

Allt blev självklart inte bra över en natt. Nya korruptions-skandaler har uppdagats och tyvärr förmörkades det senaste

FOTO: AMANDA HÄRSMAR

Idag är tystnaden bruten i Malawi. Banda som var »president på livstid« vilar i sitt mausoleum, och snart är det dags att gå till val igen.

valet av hot och trakasserier av oliktänkande, föga smickrande för en ung demokrati.

Men att ett land som så länge präglats av ett korrupt och auktoritärt styre utvecklas i rätt riktning är självklart mycket bra. Glädjande är också att den snabba utbredningen av Aids äntligen verkar stanna av även om problemet kvarstår. Idag är cirka 14 % av befolkningen smittad vilket blir skrämmande tydligt oavsett var man befinner sig i landet. Det finns jämförelsevis väldigt få människor i vad vi kallar medelåldern.

Den unga befolkningen har en rad prövningar framför sig, en regnperiod som blir allt kortare till följd av klimatförändringar, sjukdomar och en ekonomi som vägrar växa. Men det finns ljusglimtar i allt detta, landets demokratiska utveckling rullar sakta men säkert på. I skrivande stund pågår en valrörelse som ser ut att förlöpa i god ordning. Kvinnor börjar i större utsträckning arbeta, till exempel i en stor del av de fiskdammar som byggs för att säkra proteintillgången ute på landsbygden.

Särskilt hoppgivande är den väl utbredda önskan om fortsatt fred som finns hos många malawier oavsett stamtillhörighet eller religion. Malawi har aldrig varit i krig, något som väcker stolthet i en region som präglats av uppsplitande konflikter. Även om fred inte är det enda som krävs för att utveckling ska uppstå kan ordspråket: »de enda gångerna man ser en malawier med ett gevär är när han avlivar en rabiessmittad hund« ses som en ljusglimt i en annars hård tillvaro.

Joakim Rönnbäck

Då kan du inte bara lapa sol på stranden och pimpla drinkar i baren, utan också göra en insats för demokratin.»

FOTO: SEB ULYSSES

Rädda världen på semestern

Kampen för mänskliga rättigheter tar inte sommarlov, även om du gör det. Liberal ungdom är din guide till demokratiturismen.

Till och med engagerade liberaler kan behöva lite semester i bland. Men bara för det behöver du inte bli en vanlig turist som alla andra. För den som har svårt att släppa kampen för mänskliga fri- och rättigheter under en vecka eller två finns en pimpad version: demokratiturismen. Då kan du inte bara lapa sol på stranden och pimpla drinkar i baren, utan också göra en insats för demokrati. Devisen att förena nytta med nöje stämmer onekligen bra in i detta fall.

Många av de länder, som för oss turister ter sig som paradiset på jorden, visar sig vid närmare granskning inte vara fullt så paradisliska. Men misströsta inte om dina föräldrar valt att förlägga solsemestern till en diktatur – se det som en möjlighet i stället. Det finns massor du kan göra, förmodligen så mycket att det där med semester kan komma i andra hand.

Där det finns en förtryckande regim finns det också med största sannolikhet enskilda personer och grupper som motsätter sig den nuvarande ordningen och som förespråkar förändring. Det är viktigt att vi från omvärlden visar stöd och uppskattningen för vad de gör. Bara att besöka aktivisterna och berätta att vi i

Sverige uppmärksammar deras kamp ger mycket.

Törsten efter oberoende information är så klart enorm, och du kan stilla denna törst genom att ta med dig aktuella internationella tidningar till aktivisterna. Självklart kan du hjälpa dem att dela ut flygblad och tidningar. Innan avresan kan du förbereda egna lappar och protestlistor.

Skapa kontakter och försök att få till samarbeten och utbyten mellan oppositionspolitiker, skolor eller universitet. På Kuba finns de fria biblioteken som ständigt efterfrågar böcker på spanska, allt från filosofiska romaner till Astrid Lindgrens barnböcker. Efterfrågan på litteratur är stor över allt.

Innan du åker är det viktigt att skapa uppmärksamhet för situationen i landet i fråga, likaså när du kommer hem. Berätta om din upplevelse och vad du gjort, samt tala om för andra hur de kan hjälpa till.

Det här kan mycket väl bli den bästa semestern någonsin. Och jag slår vad om att kvällens öl, mojito eller Coca-Cola smakar betydligt bättre efter lite demokratiturism.

Jakob Nyström

Trygg eller fri?

Tryggheten är lömsk. Samtidigt som demokrati är den främsta garanten för verklig trygghet – genom principerna om likhet inför lagen och allas rätt att få sina rättigheter tillgodosedda – har få företeelser en sådan förmåga att lägga lock på kampen för demokrati som upplevelsen av just trygghet.

Det kan dels röra sig om inbillad trygghet – den som egentligen inte är någon trygghet, men som genom uppmålande av yttre hot framstår att vara det. När det gäller denna sort är auktoritära regimer i arabvärlden mycket framstående. De varnar för att mer demokrati skulle leda till ökat inflytande för radikala islamistiska grupper, och därmed ökat politiskt våld. Demokratin får stå tillbaka för att tryggheten ska säkras.

I ovanstående fall är tryggheten en illusion – inskränkningar i demokratin är naturligtvis inte ett skydd mot odemokratiska krafter. Men även mer reella former av trygghet, såsom ekonomisk trygghet, kan hålla tillbaka demokratikampen. Västland är förvisso en förutsättning för att kampen för demokrati ska kunna föras. Svältande människor prioriterar överlevnad framför krav på mänskliga rättigheter. Men samtidigt som ökat välstånd möjliggör för människor att ställa krav på demokratiska reformer, kan man i auktoritära stater med ökande ekonomiskt välstånd se en tendens att kraven på demokrati får stå tillbaka. I såväl Kina som Ryssland har den höjda levnadsstandarden ökat medborgarnas möjligheter att kräva demokratiska reformer. Många gör det, men inte desto mindre är många tysta. Och i Singapore, ett av världens främsta länder när det gäller ekonomisk tillväxt men ett av de sämsta när det gäller politisk frihet, är okunskapen om mänskliga rättigheter stor bland medelklassen. Det är förvisso så att även den ekonomiska tryggheten blir större i ett demokratiskt system. Men att kämpa för demokrati i auktoritära stater är ett riskfyllt projekt. Om välståndet redan är högt, eller ständigt växande, kan dessa risker framstå som alltför stora när de vägs mot den ekonomiska trygghet man genom att föra denna kamp riskerar att förlora.

Exemplen ovan skiljer sig åt; den trygghet auktoritära regimer försöker skapa som skydd mot yttre hot är enbart inbillad, medan den ekonomiska tryggheten i viss mån är reell. Men i båda fallen handlar det om

falska föreställningar. Inskränkningar i människors frihet är inget skydd mot politiskt våld, och den ekonomiska trygghet som ges i auktoritära stater kan aldrig bli lika stor som den som ges i demokratier, eftersom den senare inte är villkorad av lojalitet mot regimen.

Att merparten av arabländerna, Kina, Ryssland och

Öppna och fria länder använder själva säkrandet av trygghet för att motivera inskränkningar i människors frihet.«

Singapore är auktoritära stater, för vilka tryggheten är ett sätt att motverka demokratiska reformer, är inte svårt att inse. Men det är emellertid inte så enkelt att det går en skarp skiljelinje mellan dessa staters sätt att använda sig av tryggheten, och demokratiska staters. Öppna och fria länder använder själva säkrandet av trygghet – mot terrorism, internationell brottslighet och så vidare – för att motivera inskränkningar i människors frihet. Och om demokratiska stater kan tillåta sig att fängsla misstänkta terrorister på obestämd tid utan föregående rättegång, kränka människors privatliv och göra inskränkningar i yttrandefriheten med tryggheten som förevändning – varför skulle då inte diktaturena kunna göra det samma? Gradskillnaden mellan de lagar som i demokratiska stater används för att säkra tryggheten och de antiterrorlagar som i Kina och Uzbekistan används för att tysta opposition och minoriteter är ofta uppenbar – men motiveringen av dem är snarlika.

Trygghet är en nödvändighet. Men den trygghet som lanseras på bekostnad av demokrati, och den upplevelse av trygghet som står i vägen för demokratarbete, är mycket farlig.

Emma Söderberg Majanen

Brukspatron

Det gamla bruket i Mackmyra fick en ny funktion när åtta entreprenörer satsade på sin dröm - att tillverka whisky sprungen ur den svenska myllan.

Rikard Lundborg, kan du berätta om bakgrunden till grundandet av Mackmyra Whisky?

– Vi var ett gäng med åtta killar som kände varandra sedan civilingenjörsutbildningen på KTH. Vi hade också varit kåraktiva tillsammans. Vi hade lite lösa planer på att starta eget, men att de blev just whisky var en slump. Det var nämligen så att vi några år senare åkte på en återträff, det blev en skidresa till Sälen. Av en ren slump hade samtliga med sig en flaska single-malt whisky. Det var då idén till en svensk whisky föddes. Vi hade en provning och började genast diskutera olika sorter och deras karaktär. Vi frågade oss också hur tillverkningen gick till och varför whisky producerades just i Skottland. Varför hade ingen gjort det i Sverige? Vi såg inga problem med råvaror eller klimatförutsättningar, men något hinder måste ju finnas. Enda sättet att ta reda på detta var att åka till Skottland. Sälenresan var i mars 1998.

Två månader senare satt vi på planet till Skottland. Där åkte vi runt och besökte destillerier. Vi upptäckte att det inte fanns något som kunde hindra oss – varken råvaror, klimat eller regler. I och med EU-inträdet 1995 hade ju tillverkningsmonopolet på alkohol avskaffats. I grunden var det intresse för företagande som gjorde att vi startade Mackmyra Whisky. Om alla hade haft med sig en flaska gin hade vi kanske tillverkat det i stället. Och om vi hade haft med oss tre spritsorter hade det nog inte blivit någon svensk whisky.

Hur var det att starta ett eget företag?

– Det var tur att vi var åtta personer, annars hade vi nog inte klarat av allt. Ingen av oss hade gjort någonting liknande förut. Vi skulle ordna med administration, en finansiell plan och framför allt ta fram ett recept. För att få starta upp krävdes 17 olika tillstånd. Vi gjorde en handlingsplan och en arbetsfördelning. För att kunna bevisa för finansiärer att vi hade en produkt att satsa på startade vi ett pilotbryggeri. Där testade vi 170 olika recept innan vi valde två, ett örökt och ett rökt. Från att vi fick idén till dess att vi bildade bolaget tog det ett år. Tiden i pilotbryggeriet tog tre år.

Varför valde ni att starta destilleriet på Mackmyra bruk?

– Vi frågade oss vad vi ville att svensk whisky ska stå för. Det skulle vara väldigt svenskt, med hantverk och traditioner. Tillgång till bra vatten är också jätteviktigt. Vi kom fram till att ett gammalt bruk uppfyllde dessa kriterier. Vår vd Magnus hade växt upp nära bruket i Mackmyra. Där hittade vi en tom lokal som lämpade sig för ett destilleri. Det kändes rätt från början.

Var det svårt med finansieringen?

– Eftersom det tar lång tid att hitta ett recept, destillera och sedan lagra binder ju whisky tillverkningen självklart mycket kapital i början. Svårigheter som

uppkommer på vägen blir verkliga problem först när det inte hanteras. Vi började med 100 000 kronor i eget kapital. Vi hade ingen produkt att sälja på en gång, så i stället bildade en medlemsförening, där människor som var intresserade av projektet kunde gå med. Vi hade inget riskkapital alls. De två första åren var det bara ett projekt vid sidan om våra ordinarie arbeten. Våra pengar kom alltså mestadels från privatpersoner. Banken brydde vi oss inte om att fråga, de hade nog knappast köpt idén.

Hur lång tid tog det innan ni hade en färdig produkt på marknaden?

– I mars 2006 släppte vi de första dropparna i en

Av en ren slump hade samtliga med sig en flaska single-malt whisky. Det var då idén till en svensk whisky föddes.«

begränsad upplaga, som sålde slut samma dag. Det tog åtta år från idé till färdig produkt. 2002 hade vi byggt ut destilleriet till den storlek det är i dag. Men vi började tidigt fundera på vad vi kunde sälja i stället. Och varför inte låta människor köpa ett eget whiskyfat? Sagt och gjort, kunderna tilläts vara med i hela processen, från destilleringen, under lagringen – minst tre år för att det ska få kallas whisky – och fram till buteljeringen. Det är i dag en integrerad del av vårt koncept: vi ställer krav på den som köper ett fat att den personen är med under processen och kommer på de årliga provsmakningarna. Vi är med som ett stöd, men det är upp till kunden hur länge den ska lagras till exempel.

Vad är det som är speciellt med er whisky?

– Whisky produceras i Skottland, Irland, USA, Kanada och Japan. Alla har sina egna egenskaper, men vi ville ju inte göra en kopia av någon av dessa. Mycket av variationen beror på råvaror och klimat. Vi använder bara lokala och regionala ingredienser, och det svenska klimatet är ju unikt. Vi är ett litet destilleri, och betoningen på hantverket ger vår whisky en egen karaktär. Vad som utmärker oss är att vi lagrar på svenska ekfat, vilket gör drycken väldigt kryddig. Förutom att röka med torv använder vi också enris. Summan blir ett unikt fingeravtryck.

Vilka av er som var med och grundade företaget jobbar i dag med det?

– Det är tre av oss åtta som jobbar heltid. En sitter i styrelsen, och alla är engagerade på något sätt.

Påverkar den rådande ekonomiska situationen er?

– Är det någon gång man ska dricka whisky så är

det nu, för att få lite glädje. Vi har inte sett att det påverkat oss negativt, det är fullt upp hela tiden. Det finns ett intresse både i Sverige och utomlands, så vi kör på.

Hur ser framtidsutsikterna ut för Mackmyra Whisky?

– Det här är ju vårt tionde verksamhetsår. Då hade vi bara en idé, nu har vi ett relativt framgångsrikt företag. Om vi fortsätter att tillverka god whisky, var kan vi vara om tio år? Vårt mest spännande projekt är vad vi kallar en »whisky-by«. Kunden ska kunna delta interaktivt i hela processen och allt ska samlas på samma ställe: destilleri, buteljering, tunnbindning och kanske ett ölbryggeri.

Den produktion som vi har i dag täcker behovet på den nordiska marknaden. Vi planerar att starta flera anläggningar av Mackmyras storlek – ingen jättefabrik. Vi ska inte ge avkall på hantverket. Om tio år räknar vi med att exportera 1,5 miljoner flaskor årligen. Som en jämförelse exporterar Skottland varje år en miljard flaskor.

Hur ser du på företagsklimatet i Sverige i dag?

– Jag kan bara basera mina åsikter på egna erfarenheter. På kommunal- och länsnivå har samarbetet fungerat bra. Regelverk ser jag som något man helt enkelt får förhålla sig till. Om problem uppkommit har de gått att lösa. Jag måste säga att företagsklimatet har blivit bättre under de senaste tio åren.

Hur är det med skatter och arbetsgivaravgifter?

– Vi har aldrig stött på något direkt motstånd. Generellt anser jag att regelverken fungerar bra, och de har inte hindrat oss. I vårt fall har relationen med myndigheter varit positiv och problem har varit relativt

enkla att lösa. Det enda stora problemet är förbudet mot gårdsförsäljning. Det är synd när intresserade, ibland från andra länder, besöker oss på destilleriet.

Vad kan man göra för att öka nyföretagandet?

– Mycket handlar om attityden till företag och personerna som står bakom dem. För företagaren är den stora utmaningen att gå från idé till handling. Det kan vara svårt att få lån och säkerhet. För att få fler att lyckas måste man också ha råd att misslyckas – det måste finnas en väg tillbaka. Steget är stort och det borde minskas. Men attityden går i alla fall åt rätt håll. Attityder grundläggs i skolan och därför är det viktigt att satsa där. Men de direkta resultaten är svåra att mäta, vilket gör det viktigt att politikerna vågar satsa långsiktigt. Det är småföretagen som sysselsätter flest människor, och så kommer det vara i ännu högre grad i framtiden.

Om du fick tre önskningar för näringspolitiken?

– Vi måste främja företagande i större utsträckning, både när det gäller attityder och regelverk. Det måste finnas fallskärmar så att en person har råd att misslyckas. Konkurrenskraftiga skatter behövs också.

Och vilka är era mål?

– Att vi blir ett vanligt inslag vid borden i svenska hem – en dryck med karaktär och som känns svensk. Vi vill också fortsätta sprida vår produkt utomlands. Vi ska bli en global nischprodukt, inte en massprodukt.

Jakob Nyström

Vem blir nästa ordförande?

Adam Cwejman,
kandiderar till FO

Vilka är dina hjärtefrågor?

– Jag lägger stort fokus dels på utrikespolitiska frågor – det är en tidsålder där liberalismen är under angrepp på så många olika områden och det är omöjligt att inte lägga fokus på demokratiarbete eller förtrycket mot yttrandefriheten i världen. Jag tror dessutom att det är otroligt viktigt att liberaler skaffar sig en bra förhållning i integritets och upphovsrättsfrågor. Där är jag fortfarande något av en novis men det berör mig

väldigt starkt. En kanske väldigt generell hjärtefråga är de många områden som är viktiga slagfält för ideologierna, exempelvis hur det multikulturella samhället ska se ut, familjens roll (eller ickeroll i samhället) – det är mycket man vill hinna med och jag har väldigt många hjärtefrågor.

Skulle du vilja förändra något i LAS eller andra regler på arbetsmarknaden?

– Definitivt, den främsta

förändringen av LAS bör vara turordningsreglerna. Jag tror på en reformering av LAS, inte ett avskaffande. Jag tror tyvärr att det existerar en för stor klyfta mellan de som är inne i systemet och de som är utanför. Detta skapar en otroligt hög ungdomsarbetslöshet och ett på sikt otroligt negativt ut-
anförskap för invandrarområden.

Hur ställer du dig till religiösa friskolor?

– Tudelat. Å ena sidan anser jag att det bör vara föräldrarnas fulla rätt att välja skolgång att sina barn – oavsett om det handlar om Montessori, någon friskola eller för den delen en muslimskt eller kristet präglad skola. Problem kan uppstå men jag är inte intresserad av att bestämma över föräldrar. En kompromiss bör dock finnas och

det är väldigt viktigt att Skolverket har höga krav och god insyn i landets skolor. Jag är övertygad om att den kompromissen går att uppnå. Vad jag sen personligen anser om vare sig seglarskolor eller buddhistiska friskolor är helt ovidkommande.

Bör LUF kalla sig feminister?

– Definitivt. Däremot bör vi inte glömma att feminism, på samma sätt som liberalism innebär en rad saker. Slagfältet om orden är alltid öppet och det är vår skyldighet att inte ge upp feminismen. Jag har däremot inget problem med att vissa endast vill kalla sig liberaler och anser att det räcker. Det är en fullt godtagbar kompromiss då man exempelvis anser att det redan täcker in jämlikhetsidéerna.
Joakim Rönnbäck

Lars-Johan Edström,
kandiderar till FO

Den andra kandidaten till ordförandeposten heter Lars-Johan Edström. Han har inte hunnit med någon intervju eftersom han som bäst håller på med en teateruppsättning.

Istället ger vi er ett smakprov

ur hans kandidatur, med exempel på vilka frågor Lars-Johan vill driva som ordförande:

– Jag tror att vi ska rikta in oss på några få och kraftfulla valfrågor som vi kan trycka hårt på. Några

frågor som jag tror vi kommer att behöva diskutera är exempelvis skolan, som alltid. Vår politik är utan tvekan överlägsen såssarnas och vi har en majoritet av befolkningen bakom oss. En annan fråga som vi likaså kommer att vara tvungna att diskutera är integrationspolitiken generellt och Sverigedemokraterna specifikt. Jag har debatterat mot Sverigedemokraterna och deras argument bygger, som vi alla vet, på felaktigheter, fördomar och rena lögn. Integritetsfrågorna kommer också med

största säkerhet ligga på agendan. Integritetsfrågorna visar än en gång hur viktigt det är att vi ligger som en blåslampa i röven på Folkpartiet och visar att detta inte är ok. Vi måste stå upp för friheten, det är vårt viktigaste uppdrag och om Folkpartiet viker från frihetens väg måste vi tvinga dem tillbaka.
Urval: Joakim Rönnbäck

Aktuellt politiskt lexikon

Jakob Nyström listar vårens mest populära uttryck i det politiska nyspråket.

AMF-skandal incident där fackliga företrädare glömt bort klasskampen och i stället gett kapitalisterna förmånliga avtal. AMF-skandalen är per definition alltid någon annans fel, fråga bara Wanja Lundby-Wedin.

bonusfest *invektiv* för att beskriva förfarandet då anställda inom ett företag får belöning för väl utfört arbete, utöver den vanliga lönen. (Vad som är ett »väl utfört arbete« får anses något osäkert.) Väcker mycket upprörda känslor inom vissa grupper, där bonusfesten anses vara värre än våldtäkter och folkmord.

FOTO: LIFTARN

fordonsnationalism fenomen som visar sig när den inhemska fordonsindustrin går på knäna. Som ett brev på posten kommer kraven på att staten ska gå in och rädda företaget i fråga. Att företaget inte gått med vinst på tio år är så lätt att glömma när det handlar om svenska arbetares jobb.

AMF-skandalen retade upp LO-medlemmarna, men Wanja sitter kvar.

för lite, för sent nedvärderande benämning på all politik förd av partier i regeringsställning. Särskilt vanligt förekommande i kristider och under lågkonjunktur. Förutsätter att kritikerna ger minst dubbelt så mycket till alla som efterfrågar, vilket antyder antingen populism eller vänsterpartism, och med säkerhet frånvaro av budgetansvar.

rödgrön röra misslyckat politiskt samarbete. För att tillaga denna anrättning krävs ett stycke värdekonservert arbetarparti, ett parti bestående av kärnkraftsvägrande maskrosor samt ett antal ex-kommunister. De sistnämnda tillför en lätt brun nyans till soppan. Avnjutes bäst med en drygt 50-årig broilerkyckling och en flaska rött.

skafferi *metafor* för statskassa. Används för att på ett lättförståeligt

sätt visa för medborgarna att alla statens pengar inte kan spenderas på en gång (det behövs mat i skafferiet för att överleva *vargavintern*).

FOTO: DANIEL MOTT

vargavinter *eufemism* för: »Det kommer att bli riktigt jävligt«. Används i tider av ekonomisk kris, för att betona situationens allvar. Kan också tolkas som att de hungriga kapitalisterna är ute efter hederliga människor.

Det sprakar om Spakur

Att kombinera fyndiga, meningsfyllda formuleringar med ett underhållande eget sound är ingen lätt uppgift. Många inom svensk hiphop tycks falla innan mållinjen. En rappare som tar god tid på sig i sitt skapande men når ändå fram är Uppsalarapparen Linus Johansson, kanske mer känd som Spakur. Liberal Ungdom har träffat upphovsmannen till »Lördagen den 14:e« och »Snus, porr och brännvin«.

Spakur.

– **Det finns inget** som är bra i blingbling Pimp my ride-grejen. Det finns mycket tivelaktigt som dålig kvinnoyn och alldeles för lite glimten i ögat i alla utläggningar om hur coola de är. Spakurs omdöme om hur hiphopen kommit att utvecklas är inte nådigt även om de levereras med ett leende. Självt håller han även på med poetry slam och influeras snarare av 90-tals rap och grime än 50 Cents Get rich or die tryin'-ideal. Det märks i hans musik där till exempel den Orwellinfluerade låten »Tillbaka till framtiden« utgör en fräsch fläkt i genren.

Titeln på debutskivan »Lördagen den 14:e« syftar inte på olyckliga upplevelser utan handlar om att det inte finns någon tur eller otur. Som determinist har Linus Johansson svårt att smälta när människor skyller problem på vidskepliga uppfattningar. Han tycker att det är dags att lämna fredagen den 13:e samt erkänna att vi styrs av externa faktorer och slumpen istället för något övernaturligt turbegrepp eller religiös uppfattning om den fria viljan.

– Jag ser determinism som en universell sanning. Det är viktigt att veta att man påverkas av saker hela

tiden, som av sin uppväxt eller hur ens hjärna är programmerad. Kanske ett profant exempel men om jag väljer att köpa en glass så är jag onekligen styrd av de känslor som uppstår till följd av lågt blodsocker. Vad som än sker så finns det en orsak som skulle bli tydlig om man kunde pausa och titta bakåt.

I låten »En för alla« ironiserar Spakur över hur politiska åsikter blivit en modefluga och pekar på hur de som bär palestinasjalar idag var rasister igår beroende på vad som är häftigt för tillfället. Han slår även ett slag för en större tolerans gentemot andras åsikter.

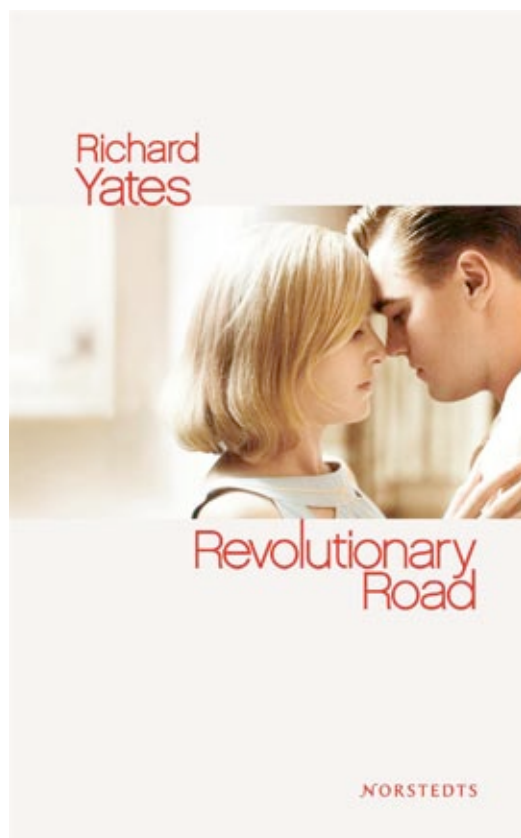
– Jag vill uttrycka att man inte ska se ner på människor med andra uppfattningar bara för att man tror på någonting själv. Det är lätt att till exempel veganer ser ner på folk som har dunjacka, dricker mjölk och äter animaliska produkter. Det jag vill ha sagt är inte att alla ska käka på McDonalds men poängen med låten är att man inte ska förakta personer med en annan uppfattning om vad som gör världen bättre utan försöka göra så gott man själv kan och vara lite soft.

Man behöver inte lyssna länge på Linus förrän det framgår hur mycket tanke det finns bakom musiken. Detta står i bjärt kontrast till de fördomar om hiphop som en musikstil det går att dansa till men utan innehåll utövar av stilen möter. Många av Spakurs låtar har tagit år att göra och han talar varmt om hur mycket han älskar skrivandeprocessen.

I sommar kommer han att släppa två nya skivor: »En snabbkurs i bugg« innehåller material han jobbat med i väntan på att »Lördagen den 14:e« skulle mixas klart. »Komplett hiphopkompott« är en gästskiva där han samarbetat med andra artister.

Till hösten vill Linus Johansson ha börjat studera, gärna till lärare. Detta innebär inte att han kommer sluta att göra musik vilket vi på LU tycker varje person som gått in på hans myspace borde vara tacksam över.

Joakim Rönnbäck

Fast i förortsidyllen

Frank och April Wheeler bor med sina två barn i Revolutionary Hill utanför New York. När de träffades tyckte båda att den andre var den mest intressante de någonsin träffat, nu går de varandra på nerverna. För att hitta tillbaka till de känslor de hade för varandra i början av förhållandet bestämmer de sig för att flytta till Paris. I Europa är människor min-sann kultiverade, och den dubbelmoral och inskränkthet som breder ut sig över hela USA har där ännu inte fått fäste. Där kan Frank få ge utlopp för sin storslagna genialitet, och April kan leva vid hans sida som den lyckliga och självständiga kvinna hon alltid velat vara.

Därför det är Frank och April Wheelers fasta övertygelse att det andefattiga och moraliserande liv alla andra i deras hemland lever är ett liv de själva står över. Grannarna kan fortsätta att ansa sina trädgårdsbuskar, gå till stentrista jobb och äta trerätters parmiddagar – de själva har

genomsådat det fördärv dessa människor lever i. Frank missar inte ett tillfälle att göra inlevelsefulla utvecklingar över grannarnas inskränkthet, ivrigt påhejad av sin hustrus instämmanden. Och så snart de har korsat Atlanten kommer deras äktenskapliga problem vara ett minne blott.

Det är inte svårt att ana att allt inte går enligt planerna för Frank och April Wheeler, och Revolutionary Road är en på många vis sorglig berättelse. Men framförallt är det en väldigt rolig satir över människor som så till den grad anstränger sig för att visa att de inte är som alla andra, att de helt plötsligt har gått miste om allt. Revolutionary Road kom ut 1961, men det är fortfarande en högst giltig berättelse. Storslagna planer kräver vilja och hårt arbete för att förverkligas lika mycket idag som på 50-talet, och på vägen skadar det inte med lite ödmjukhet.

Emma Söderberg Majanen

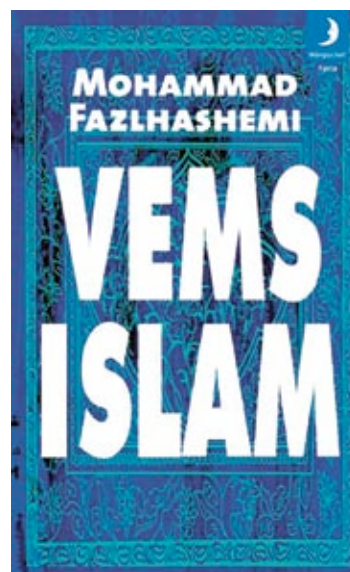
Islamister och reformister

Föreställningarna om islam är många. Vissa stämmer, andra är fördomar byggda på okunskap. Föreställningen om islam som en homogen kultur, hör till den senare kategorin. Inte desto mindre är den mycket utbredd. Trots att islam allt oftare står i blickfånget inom såväl politiska som religiösa sammanhang, är kunskapen om dess idéhistoria förvånansvärt liten. Under de senaste decennierna är det den fundamentalistiska islamismen som varit mest uppmärksammas på grund av de konsekvenser i form av förtryck och terrorism den har gett upphov till. Samtidigt pågår en ständig diskussion bland muslimer om vilken riktning som ska ha

tolkningsföreträde – en diskussion som är allt annat än enkelriktad.

I Vems islam ger idéhistorikern Mohammad Fazlhashemi en mycket initierad bild av de många olika, med varandra konkurrerande, strömningar som finns inom islam: från reformism till traditionalism, från sekularism till fundamentalism. De som föresätter sig att kämpa mot den fundamentalistiska islamismen kan inte göra det utan kunskaper om bakgrunden till den, och vilka riktningar inom islam som kämpar emot den. För att skaffa sig den kunskapen är läsande av Vems islam en bra början.

Emma Söderberg Majanen

LUF Storstockholm kampanjar på Europadagen för att fler ska kryssa nummer 7 den 7:e juni.

Catrine Norrgård, EU-kandidat, Marie Vaadre, DS-ledamot, och Vilhelm Hanzén, ombudsman, demonstrerar för full flagg med EU-flaggan i Nässjö. Foto: Sebastian Söderström

Moa Grankvist från LUF Väst var hård mot de homofoba på IDAHO-dagen.

LUF Örebro och LUF Gävleborg hjälps åt att klä stan i läckra affischer för att uppmana örebroarna att rösta, och rösta liberalt.

Kongress -09

Det börjar dra ihop sig till kongress igen. Denna gång går den av stapeln i järnvägsknuten Nässjö i Småland. Under fyra sensommardagar ska vi debattera alla motioner (och det är många i år) och bestämma hur vårt nya handlingsprogram ska se ut de kommande två åren. Dessutom ska vi välja ny ordförande och förbundsstyrelse, diskutera stadgar och policy och inte minst träffa goda vänner.

Kongressen kommer att pågå från

12.00 torsdagen den 6:e augusti till 14.00 söndagen den 9:e augusti. För att anmäla dig **går du in på** <http://luf.se/kongress> och fyll i dina uppgifter. Sista anmälningsdag är 30 juni. Glöm inte att anmälan är bindande.

Plats: Nässjö

Datum: 6–10 augusti

Avgift: Ombudsavgiften är 2 000 kronor. Deltagaravgiften är 1 000 kronor. Detta faktureras distrikten.

Resor: Förbundet bokar alla biljetter åt er,

och skickar ut dem till distrikten i god tid före kongressen. Hel reseersättning utgår för både ombud och deltagare.

Medtag: Liggunderlag, sovsäck, toalettartiklar och en trevlig utstyrsel till kongressmiddagen om du vill.

Handlingarna: Handlingarna kommer att skickas ut till alla anmälda via mail 1 juli.

Vill du veta mer om vad som är på gång i ditt distrikt? Gå in på www.luf.se!

Gömd men inte glömd

Vi samlar inte in pengar till gömda flyktingar för att det är synd om dem. Vi gör det därför att det är en självklarhet för en fri värld att alla har samma rättigheter och de mänskliga rättigheterna skall respekteras.

Liberala Flyktingfonden bildades av Liberala ungdomsförbundet för att vi inte kan leva med att människor avvisas till tortyr, förföljelse och död. Vi samlar in och

fördelar pengar till dem som gömmer sig eftersom de inte kan återvända hem. De behöver mat och tak över huvudet, de behöver mediciner och en bra advokat.

Miljontals människor flyr över världen, några av dem flyr hit. Varje timme Liberala Flyktingfondens pengar kan skänka en familj, är en timme extra i deras liv. Hjälp oss att rädda liv och försvara medmänskligheten.

Skänk pengar via SMS

Bidra med en engångssumma genom att skicka en av följande koder till nummer 72 120.

LUF FOND (10 kr*)

LUF FOND 15 (15 kr*)

LUF FOND 30 (30 kr*)

Skänk pengar via Plusgiro

Du kan enkelt sätta in pengar på vårt Plusgirokonto. Sätt in önskat belopp på kontonummer 35 33 88-2.

FLYKTINGFONDEN

Hjälper gömda och utsatta